

ZPRÁVY

Informace o průběhu a závěrech konference Slezské dny preventivní medicíny

9. ročník konference s mezinárodní účastí Slezské dny preventivní medicíny, který byl slavnostně zahájen ve středu 11. února 2009 v prostorách Společenského domu Lázní Darkov, více než v předchozích letech potvrdil mezinárodní charakter této vzdělávací akce. Konference se zúčastnilo 160 odborníků z řad zdravotnických a vědeckých institucí, vysokých škol z Čech, Slovenska, Polska, ale i z Londýna a Itálie, aktivním účastníkem byla studentka postgraduálního studia z Kolumbie. Zaznělo zde 50 přednášek, vystaveno bylo 17 posterů. Konference, která byla ohodnocena kredity jako akce kontinuálního vzdělávání ve zdravotnictví, byla organizována Krajskou hygienickou stanicí Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Ostrava–Poruba a Kanceláří WHO v Praze. Akce byla pořádána pod záštitou Hlavního hygienika ČR, Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii České lékařské společnosti J. E. Purkyně, Ostravské univerzity a Hejtmana Moravskoslezského kraje. Nosným tématem konference byla problematika ochrany a podpory veřejného zdraví.

Odborný program konference zahájila zajímavou citací z Ottova naučného slovníku MUDr. Helena Šebáková, ředitelka KHS MSK a potvrdila, že obsah pojmu „zdravotnictví, zdravotvěda, hygiena“, formulovaný před více než 100 lety, je stále aktuální a dotýká se všech oblastí života člověka. Zdůraznila roli současných institucí v oblasti ochrany veřejného zdraví a dala tak možnost dalším přednášejícím navázat na tuto problematiku. Po vystoupení Hlavního hygienika ČR MUDr. Michaela Víta, Ph.D. a zástupce z Polské republiky Prof. dr. Niżankowského, kteří rozebrali aktuální situaci v ochraně a podpoře veřejného zdraví v obou zemích, následovala prezentace MUDr. Aleny Šteflové z kanceláře WHO v Praze. MUDr. Šteflová hovořila o klíčovách oblastech veřejného zdravotnictví, především o zvládání infekčních onemocnění, o nárůstu chronických, často multifaktoriálně podmíněných onemocnění a o vlivu nezdravého životního stylu na jejich vznik. Jedná se především o kardiovaskulární nemoci, nádory, chronická respirační onemocnění a diabetes, na které ročně umírají miliony lidí. Zdraví je ovlivňováno

mnoha různými faktory – kromě životního stylu a genetických dispozic i sociálními a ekonomickými podmínkami, například podmínkami bydlení, životního a pracovního prostředí, nezaměstnaností, dostupností zdravotní péče, vzdělání. Proto mají iniciativy WHO v oblasti podpory a formování zdravotního stavu obyvatelstva komplexní charakter a směřují k odstranění nespravedlivých rozdílů ve zdraví. Zdravotní nerovnosti byly také hlavním tématem přednášky dr. Stefanie Ettelt z London school of Hygiene and Tropical Medicine, která zdůraznila tři základní kroky pro řešení těchto rozdílů: rozpoznání problému - ochota ze strany zdravotnických a politických institucí problém řešit - zajištění zdrojů a kapacit. Následně pak znázornila různé způsoby uplatnění tohoto principu v Norsku a v Anglii.

Dr. Pina Frazzica z Centre of Training and Research in Public Health z Itálie se ze zdravotních důvodů osobně konference nezúčastnila, poskytla však svoji prezentaci, které se ujala MUDr. Šebáková. Při hodnocení epidemiologické situace podtrhla kromě základních chronických onemocnění i rostoucí význam TBC, AIDS, nemocných nákaz a neuropsychických onemocnění, zejména Alzheimerovy choroby, kterou na světě trpí 26 milionů lidí. Velký důraz je přikládán rovněž nezdravému životnímu stylu směřujícímu k epidemii obezity, která postihuje 130 milionů dospělých obyvatel Evropy. Nadměrná konzumace alkoholu a užívání drog mají kromě negativních zdravotních vlivů i vliv na zvýšení násilí, kriminality a rodinných problémů. Samostatnou kapitolou je kouření, které způsobuje rakovinu, respirační onemocnění a alergie. Ze socio-ekonomických faktorů byla zmíněna zvyšující se chudoba v některých zemích Evropy, kde téměř 75 milionů lidí žije v „riziku chudoby“, rostoucí nezaměstnanost (12%), nerovnost ve zdraví uvnitř i mezi státy. Východiskem je zvýšení prevence a podpory zdraví, zapojení nezdravotnických sektorů, zvýšení role vlád ve zdravotnických systémech, změna návyků a životního stylu, zajištění technického vybavení a kvalitních odborníků. Právě systém vzdělávání v oblasti veřejného zdravotnictví byl společným tématem tří následujících sdělení, která přednesli zástupci vzděláva-

cích institucí z České republiky a Slovenska, MUDr. Malina, Ph.D., MBA, RNDr. Chmelíková a prof. MUDr. Šulcová, CSc.

Další část odborného programu byla zaměřena na nové vědecko-výzkumné, léčebné a vyšetřovací metody ve zdravotnictví. Velice zajímavá byla například přednáška prof. MVDr. Klementa o rozvoji biomedicíny u nás a prezentace MUDr. Mikuly o účincích celotělové kryogenní terapie (-100 °C až -150 °C) při léčení některých onemocnění pohybového aparátu. Princip této metody je založen na zvýšeném periferním prokrvení, zesílení protizánětlivých účinků a urychlení hojivých procesů. Z nových metod nelze opomenout ani využití antibakteriálních a dekontaminačních účinků nanočástic při léčbě ranných infekcí, použití nanomateriálů k antimikrobiální úpravě povrchů či uplatnění genového inženýrství v praxi.

Přednášky ve čtvrtek 12.2.2009 se týkaly infekční epidemiologie. Aktuálním problémem se v současné době jeví nedostatečná proočkovanost populace proti chřipce a nutnost zvýšení osvěty v této oblasti. Dalším závažným problémem, kterému byla v tomto bloku věnována pozornost, je výskyt *Clostridium difficile*, hlavního původce nozokomiálních nákaz, s vážným průběhem zejména u dlouhodobě hospitalizovaných pacientů. Rychlá diagnostika *Cl. difficile* umožňuje rychlé nasazení cílené terapie, ale i kontrolu a monitoring šíření toxigenních kmenů. Prezentace kolegů ze Zdravotního ústavu v Ostravě byly zaměřeny na citlivost *Cl. difficile* na antibiotika a možnosti použití polymerázové řetězové reakce (PCR) při průkazu přítomnosti genů odpovědných za tvorbu toxinů *Cl. difficile*. Zajímavé sdělení přednesl MUDr. Rožnovský, CSc. z FN Ostrava, který zdůraznil význam vakcinace novorozenců HBsAg pozitivních matek proti hepatitidě typu B. Vyšetřováním protilátek u souboru očkovaných dětí byla zjištěna dlouhodobá ochrana dětí po dobu alespoň 15 let.

V oblasti balneologie nás MUDr. Mikula z Lázní Darkov seznámil s původem darkovské jodobromové solanky, léčivé minerální vody používané v Lázních Darkov více než 140 let. Ohřátá voda se používá ke koupelím, kdy zároveň dochází k inhalaci jódu, který působí na funkci štítné žlázy, zlep-

šuje prokrvení těla, podporuje vazodilataci a tím zlepšuje krevní oběh. Souvislost s balneologií měla i následující prezentace o způsobu provozování rehabilitačních bazénů a o vlivu technického řešení cirkulace vody na její mikrobiologickou kvalitu. Blok přednášek týkajících se lázeňství uzavřel příspěvek věnovaný legionelózám, které jsou celoevropským problémem. Vzhledem k tomu, že není povolena dezinfekce termálních lázeňských vod, vznikají dobré podmínky pro množení legionel a vytváření biofilmů v nádržích a výměňkových systémech.

Odpolední program patřil životnímu prostředí a vlivu výživy na zdraví populace. Podle výsledků studií v této oblasti se odhaduje, že výskyt nádorů se dá snížit o 30-40 % při dodržování doporučených výživových zvyklostí. Významný protektivní účinek ve vztahu ke karcinomu ledvin byl například zjištěn při pravidelné konzumaci kuřecího masa, jogurtu a brokolice.

Ve vedlejším sále souběžně probíhal odborný program, který byl zahájen posterovou sekcí. Autoři představili celkem 17 posterů, které byly vystaveny v hlavním sále a umožňovaly průběžné diskuse o nastíněných tématech. Jednalo se například o obsah studijního oboru Ochrana veřejného zdraví na Ostravské univerzitě; o vliv kouření, alkoholu a BMI na vznik karcinomu ledvin; o rizikové faktory alergických onemocnění u dětí a další. Následující soubor prezentací byl zaměřen na pracovní prostředí a na výsledky studií zdravotního stavu populace.

Bohatý program konference byl přínosem pro všechny účastníky, kteří získali zajímavé informace z různých oborů, čímž byl naplněn hlavní cíl tohoto mezioborového setkání. Konference tradičně probíhala v areálu Lázní Darkov, který účastníkům kromě krásného parku nabízí i možnosti využití některých lázeňských procedur či plavání v rehabilitačním bazénu.

Děkujeme účastníkům, hostům ze zahraničí, aktivním přednášejícím, sponzorům, Lázním Darkov, a.s. a všem, kteří konferenci podpořili. Věříme, že tradice těchto setkání bude pokračovat a těšíme se na jubilejní 10. ročník.

Za organizační tým konference: MVDr. Renáta Brablíková, renata.brablkova@khsova.cz .